

Dosarul nr. 2r-144/23
2-21024757-01-2r-29032023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: Gh. Stratulat)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, A. Braga, V. Mihailă)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Aliona Miron

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Macari Dmitri
împotriva Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze
Speciale, intervenient accesoriu Jariuc Liudmila și Banca Comercială „Moldova-
Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la ridicarea sechestrului de pe bunuri,

împotriva încheierii din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respinsă cererea depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni, cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelul
declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni,
împotriva hotărârii din 05 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru ca
fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 16 februarie 2021, Macari Dmitri a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Procuraturii pentru combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale,
privind ridicarea sechestrului de pe bunuri.

Prin încheierea protocolară din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu, Jariuc Liudmila
(f.d.32).

Prin încheierea protocolară din 25 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu, BC „Moldova-
Agroindbank” SA (f.d.57).

Prin hotărârea din 05 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a
fost admisă acțiunea depusă de Macari Dmitri. A fost ridicat sechestrul aplicat pe
mijlocul de transport de model „Toyota Carolla”, cod VIN SBIKS20E90F000278, n/î
CQZ 560, aplicat în cauza penală nr. 2017670336, în temeiul Ordonanței de punere
sub sechestr din 25 septembrie 2019 și încheierii din 03 octombrie 2019.

La 07 octombrie 2022 BC „Moldova-Agroindbank” SA, a depus cerere de apel
împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea

acestui, casarea hotărârii din 05 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea cerinței privind repunerea în termenul de depunere a apelului a indicat că, a cunoscut despre hotărârea adoptată abia la 06 octombrie 2022. Făcând referire la prevederile art. 236 alin. (4) și 116 din Codul de procedură civilă a indicat că hotărârea contestată cu apel nu a fost recepționată de către apelant.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 14 martie 2023, BC „Moldova-Agroindbank” SA, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea apelului în termen și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului BC „Moldova-Agroindbank” SA, a indicat că hotărârea din 05 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nu a fost expediată în adresa apelantei, despre hotărârea adoptată au cunoscut abia la 06 octombrie 2022.

Consideră BC „Moldova-Agroindbank” SA că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat dispozitivul hotărârii în conformitate cu art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 01 martie 2023 la adresa electronică a BC „Moldova-Agroindbank” SA, indicată în materialele cauzei: aib@maib.md (f.d. 63).

Astfel, recursul declarat la 14 martie 2023 este în termen.

La 29 martie 2023 în adresa intimaților Macari Dmitri, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Jariuc Liudmila, a fost expediată copia recursului declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 118).

Prin referința depusă la dat data 06 aprilie 2023, Macari Dmitri, reprezentat de avocatul Băgu Dinu, a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de către BC „Moldova-Agroindbank” SA ca neîntemeiată cu menținerea încheierii din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de *30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 05 septembrie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Macari Dmitri.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 octombrie 2022, BC „Moldova-Agroindbank” SA, a depus cerere de apel, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 05 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, BC „Moldova-Agroindbank” SA a indicat că a cunoscut despre hotărârea adoptată abia la 06 octombrie 2022. Făcând referire la prevederile art. 236 alin. (4) și art. 116 din Codul de procedură civilă a indicat că hotărârea primei instanțe nu a fost recepționată de către pârât.

Consideră BC „Moldova-Agroindbank” SA că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat dispozitivul hotărârii.

Ca urmare, prin încheierea din 15 februarie 2023, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA peste termenul de 30 de zile de la data

pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 05 septembrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă de către BC „Moldova-Agroindbank” SA abia la 07 octombrie 2022, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la data de 05 octombrie 2022 inclusiv (miercuri).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelantul BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 Cod de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice.

Potrivit art. 102 alin. (4¹), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmânare a citației. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de BC „Moldova-Agroindbank” SA precum că nu a recepționat hotărârea primei instanțe, făcând cunoștință cu hotărârea adoptată abia la data de 06 octombrie 2022. Or, cert este faptul că recurentul a cunoscut că pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, depunând la data de 08 februarie 2022 cerere la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat eliberarea dosarului pentru a face

cunoștință cu materialele cauzei, iar prin cererea depusă la data de 16 martie 2022 care a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d. 63).

Totodată, nu poate fi reținută nici alegația recurentului precum că cauza a fost examinată în lipsa acestuia, despre emiterea hotărârii din 05 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Central a aflat la 06 octombrie 2022, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Cod de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Este irelevant argumentul recurentului precum că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat dispozitivul hotărârii. Or, odată ce BC „Moldova-Agroindbank” SA a aflat că pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, recurentul BC „Moldova-Agroindbank” SA nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi

ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Macari Dmitrii împotriva Procuraturii pentru combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, intervenient accesoriu Jariuc Liudmila și Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la ridicarea sechestrului de pe bunuri.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic